

TAISNĪGA ES NODOKĻU SISTĒMA = VAIRĀK NAUDAS VESELĪBAI UN DROŠĪBAI

KĀ TRAUKSMES jeb CĒLĒJI MAINĪJA EIROPU?

2002 - 2010

> 22 valstis

Luksemburga noslēdz vairāk nekā 534 slepenus līgumus ar vairāk nekā 340 starptautiskiem uzņēmumiem **par samazinātām nodokļu likmēm**, tā tos piesaistot šai valstij.

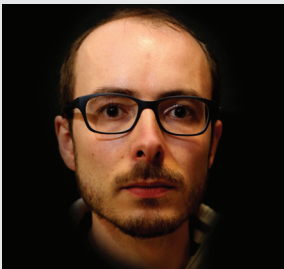
Luksemburga nav vienīgā valsts ar šādu pieeju - Beļģija, Nīderlande, Īrija, Francija un Apvienotā Karaliste... Kopumā labvēlīgākus nosacījumus starptautiskiem uzņēmumiem varētu būt noteikušas vairāk nekā 22 ES valstis.

Uzņēmumu nodokļa noteikumi (nolēmumi) radās pēc Pirmā pasaules kara, Tautu Savienības izveides laikā, lai izvairītos no pārrobežu ieguldījumu dubultas aplikšanas ar nodokļiem.

5. novembris

LuxLeaks skandāls Luksemburgā

Antuāns Deltūrs

Bijušais auditors Antuāns Deltūrs medijiem nopludina informāciju par nodokļu mazināšanas shēmām vairākās ES valstīs, kas ne mazums pazīstamiem starptautiskiem uzņēmumiem daudzu gadu garumā ļāvušas izvairīties no nodokļu maksāšanas pilnā apmērā: „Nodokļu nolēmumi, kurus es atklāju, nav nelegāli, taču tie ir pretrunā ar sabiedrības interesēm. Tāpēc es vērsos pie preses, nevis pie varas iestādēm,” – tā trauksmes cēlējs.

Daži no skandālā iesaistītajiem globālajiem zīmoliem

amazon

Luksemburgā

Īrijā

Beļģijā un Nīderlandē

2014

Kāpēc tas ir slikti?

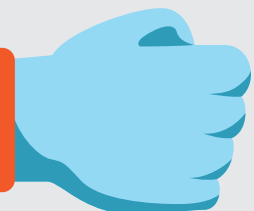
Mazie un vidējie uzņēmumi - ekonomikas mugurkauls - nesaņem tādas nodokļu atlaides kā turīgākas starptautiskās korporācijas.

Pilsoņiem „jāsavelk jostas” un ir mazāk naudas valsts budžetā viņu vajadzību apmierināšanai: veselības aprūpei, izglītībai, drošībai utt.

Valstis savā starpā „karo” ar pievilcīgiem nodokļiem, tiek kropļota konkurence un sadrumstalots vienotais ES tirgus.

EP rīkojas

- Eiropas Parlamenta (EP) rīcībā ir instrumenti, lai izmeklētu un noskaidrotu faktus par ES tiesību pārkāpumiem: **tas var izveidot izmeklēšanas vai īpašo komiteju.**
- Šīs komitejas neveic kriminālizmeklēšanu, **bet skaidro faktus un prasa ES izpildvarai Eiropas Komisijai (EK) izstrādāt uzlabojumus likumdošanā.**
- **Līdz šim EP vēsturē ir bijušas trīs izmeklēšanas komitejas:**
 - par *The Equitable Life Assurance Society* sabrukumu;
 - BSE jeb govju trakumsērgas krīzi;
 - Kopienas tranzīta režīmu, kas saistīts ar tranzīta precēm no trešajām valstīm.
- **EP īpašās komitejas** iepriekš pētījušas drošību jūrā, finanšu krīzi, CIP izmantotos līdzekļus, lai ES valstīs notvertu par terorismu aizdomās turamos utt.

Ko tā darīja?

- Pētīja līgumus starp starptautiskiem uzņēmumiem un nodokļu iestādēm (nodokļu nolēmumus), ko ES dalībvalstis izdevušas kopš 1991. gada. **Izpētīti > 100 starptautisku uzņēmumu dokumenti par nodokļu nolēmumiem, daudzi no tiem - slepeni;**
- pētīja nodokļu politikas piemērošanu ES kopumā;
- pārskatīja, kā EK uzrauga valsts atbalsta noteikumu īstenošanu;
- dažādās valstīs tikās ar lēmumu pieņēmējiem, ekspertiem, žurnālistiem, NVO;
- uzklusēja skandālā iesaistītos starptautiskos uzņēmumus;
- **izjautāja EK priekšsēdētāju Žanu Klodu Junkeru par viņa kā Luksemburgas bijušā premjerministra lomu.**

21. oktobris

EK, kura arī izmeklēja *LuxLeaks*, paziņoja: selektīvas nodokļu priekšrocības *Fiat* Luksemburgā un *Starbucks* Nīderlandē **ir nelikumīgas saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem.**

Kopš 2008. gada *Starbucks* un kopš 2012. gada *Fiat Finance and Trade* nav nomaksājuši nodokļos no 20 līdz 30 miljoniem eiro.

26. oktobris

TAXE pieņem ziņojumu ar **ieteikumiem taisnīgas un pārskatāmas uzņēmumu nodokļu sistēmas izveidei.** Tika iesniegti 1047 ziņojuma grozījumi un balsojums par ziņojumu ilga apmēram trīs stundas. 2015. gada novembra beigās par to lemj EP.

1. janvāris

Visās ES dalībvalstīs būs spēkā **jaunie noteikumi par automātisku nodokļu informācijas apmaiņu.** Taču pretēji EK iecerei un EP atbalstam dalībvalstis vienojās par mazāk stingru kārtību.

līdz 26. jūnijam

Visām ES dalībvalstīm jāievieš **patiesā labuma guvēju reģistrs**, kas padarīs ievērojami pārredzamāku arī ES nodokļu politiku un būs jauns, efektīvs ierocis tiesībsargājošajām iestādēm cīņai pret izvairīšanos no nodokļu nomaksas

Kas jāmaina?

- lielajiem starptautiskajiem uzņēmumiem jāmaksā nodokļi tajās valstīs, kur tie gūst peļņu;
- lieliem un biržas sarakstos iekļautiem uzņēmumiem būtu jāatklāj ikvienā dalībvalstī gūtā peļņa, maksātie nodokļi un saņemtās valsts subsīdijas;
- EP pieprasa, lai EK izstrādātu konkrētus priekšlikumus **lojālu, patiesu un godīgu ziņotāju (trauksmes cēlēju) aizsardzībai;**
- pieprasa EK pieņemt tiesību aktus, lai uzlabotu korporatīvo nodokļu pārskatāmību un koordinēšanu visā ES utt.

Kas notiks ar trauksmes cēlēju?

Šobrīd Antuāns Deltūrs gaida tiesu: viņam draud 5 vai pat 10 gadi cietumā un, iespējams, sods pāri miljonam, jo Luksemburgas neatkarīgās tiesu iestādes pret viņu ir cēlušas apsūdzības par zādzību un Luksemburgas noslēpumu likumu pārkāpumiem – par viņa atklājumiem un nopludināto informāciju medijiem un sabiedrībai.

EP viņam šogad (2015) piešķīra Eiropas Pilsoņu balvu.

